

SHRNUTÍ STANOVISKA OMBUDSMANKY UK

PODNĚT č. 8/2025

Předmět:

Podavatel podnětu se obrátil na ombudsmanku UK se sdílením své zkušenosti z účasti na jednání orgánu UK, kde měl jako host čelit nevhodnému zacházení při projednávání témat vztahujících se k jeho současnému a historickému působení na UK.

Podnět byl šetřen v součinnosti s podavatelem a dále vedoucím a členem téhož orgánu UK. Doplnkově byla záležitost konzultována s dalšími vedoucími orgánu UK. Ombudsmanka měla k dispozici písemné/ústní výpovědi výše uvedených osob, obrazový a zvukový záznam z předmětného jednání orgánu UK, výstřižky emailových komunikací a informace z webových stránek UK o působnosti orgánu UK.

Vyhodnocení podnětu

Ombudsmance nenáleží posuzovat věcnou podstatu diskuse jednání orgánu UK mezi jeho členstvem a podavatelem. Ombudsmanka se ve svém hodnocení soustřeďuje zejména na okolnosti, za kterých k takové diskusi došlo a na to, jaké účinky mohla mít na podavatele.

Předmětný orgán UK při naplňování své role postupuje dle předem stanovených pravidel daných zákonem a jednacím řádem. Nadto je ospravedlnitelné očekávat, že členstvo orgánu UK bude vykonávat takovou činnost transparentně, předvídatelně, s respektem k zúčastněným osobám a férově. Tedy tak, jak je to běžné v prostředí společensky významném a kultivovaném. Mám zato, že jedině tak může být činnost orgánu UK prováděna věcně, konstruktivně a efektivně.

Žel musím konstatovat, že v přípravě a realizaci předmětné diskuse s podavatelem toto očekávání naplněno nebylo. Níže uvádím stěžejní body své argumentace.

- (1) Jakkoli není běžné poskytovat hostům při jednání orgánu UK otázky předem, je namístě v předstihu seznámit pozvané s předmětem diskuse. Podavatel byl předem informován pouze o tom, že předmětem jednání budou „citlivé otázky“ týkající se jeho pracovní činnosti na Univerzitě Karlově, přičemž mu nebyly poskytnuty žádné bližší informace, a to ani na jeho výslovnou žádost. Taková komunikační strategie staví automaticky účastníka diskuse do znevýhodněné pozice. Dokonce se lze domnívat, že zarámování tématu do okruhu „citlivé otázky“ může vést ke zcela nepřijatelnému zastrašování.
- (2) Z výpovědí osob vyplývá, že hranice svěřených dílčích orgánů mohou být mírně pohyblivé. Z předmětné diskuse je jednoznačné, že její obsah se týkal působnosti orgánu pouze tím, že objektem kritiky ze strany člena orgánu byla pracovní pozice podavatele podnětu. Z výpovědí vedení orgánu UK vyplývá, že toto není zcela běžná praxe. Předmětem kritiky podavatele podnětu byla navíc údajná pochybení, která projednávání danému orgánu UK spíše nenáleží. V obdobných záležitostech by bylo logické, aby byl

jako dotazovaný osloven jiný vedoucí pracovník. Nakonec ve spojení se spíše útočnou formou kladení otázek a minimálním prostorem pro reakci ze strany podavatele podnětu tak jednoduše a zcela zbytečně dochází k narušení důvěry ve věcné a účelové fungování tohoto orgánu UK.

- (3) Z průběhu předmětné diskuse lze dovodit, že ani vedoucí orgánu UK nebyl předem informován o záměru člena orgánu výše uvedená témata s podavatelem podnětu na jednání otevírat. I kdyby měl vůli, neměl možnost jakkoli probíhající diskusi regulovat. Bylo by ovšem namístě očekávat, že svou vedoucí pozici potvrdí již v přípravné fázi tím, že nepřipustí, aby na jednání byla pozvána osoba, která jediné, co ví o předmětu diskuse, je to, že půjde o „citlivé otázky“.

Autentický záznam z předmětné části jednání žet nelze vyhodnotit jinak než jako cíleně zaměřené vůči podavateli podnětu. Navíc šlo o opakované, nota bene veřejné, kritické vyjádření vůči podavateli podnětu ze strany člena orgánu UK. Je tak důvodné se domnívat, že jeho cílem bylo zejména znedůvěryhodnit osobu podavatele, a to především tím, že byla, a to zcela nenáhodně a neospravedlnitelně omezena její příležitost k účinné obhajobě. Jsem hluboce přesvědčena o tom, že takové projevy by neměly být všeobecně tolerovaným nástrojem naplňování rolí připsaných tomuto orgánu UK, resp. že funkce orgánu UK by neměla sloužit jako alibi pro osobní diskreditaci konkrétních jedinců.

Navržená doporučení

Na základě výše uvedeného stanoviska ombudsmanka doporučuje, aby byl/a/i/y z pozice:

A. vedení orgánu UK

- a) zdůrazňovány etické aspekty vedení jednání, a vytvořeny nástroje pro jejich účinné hodnocení a kontrolu;
- b) na základě podložených závěrů uváženo, zda jednání orgánu UK (nebo alespoň jejich vyhrazené části) mají být neveřejná;
- c) zajištěno, že na úrovni vedení dílčích orgánů UK bude:
 - zavedena minimální informační povinnost vůči hostům přítomným na jednání, tedy stanovena zásada, podle níž musí být každý host předem seznámen alespoň rámcově s účelem své účasti a věcným zaměřením diskuse, zejména pokud se má jednat o osobně citlivé nebo zpětně hodnocené, historické, záležitosti;
 - plně přijata odpovědnost za to, že jednání bude vedeno kultivovaně, věcně a s přiměřeným prostorem pro reakci všech zúčastněných stran, v případě ad hoc vnesených témat osobního charakteru by měla mít pravomoc debatu usměrnit nebo odložit;
 - řízeně nastavován etický rámec vedených debat při jednání (zejm. zohlednění zásady proporcionality, důstojnosti jednání, možnosti obrany a absence osobních útoků) a na členstvu dodržování tohoto rámce vyžadováno.

B. člena orgánu UK

- a) projeveno přiměřené zadostiučinění vůči podavateli podnětu.

Datum vyhotovení vlastního stanoviska: 9. 5. 2025